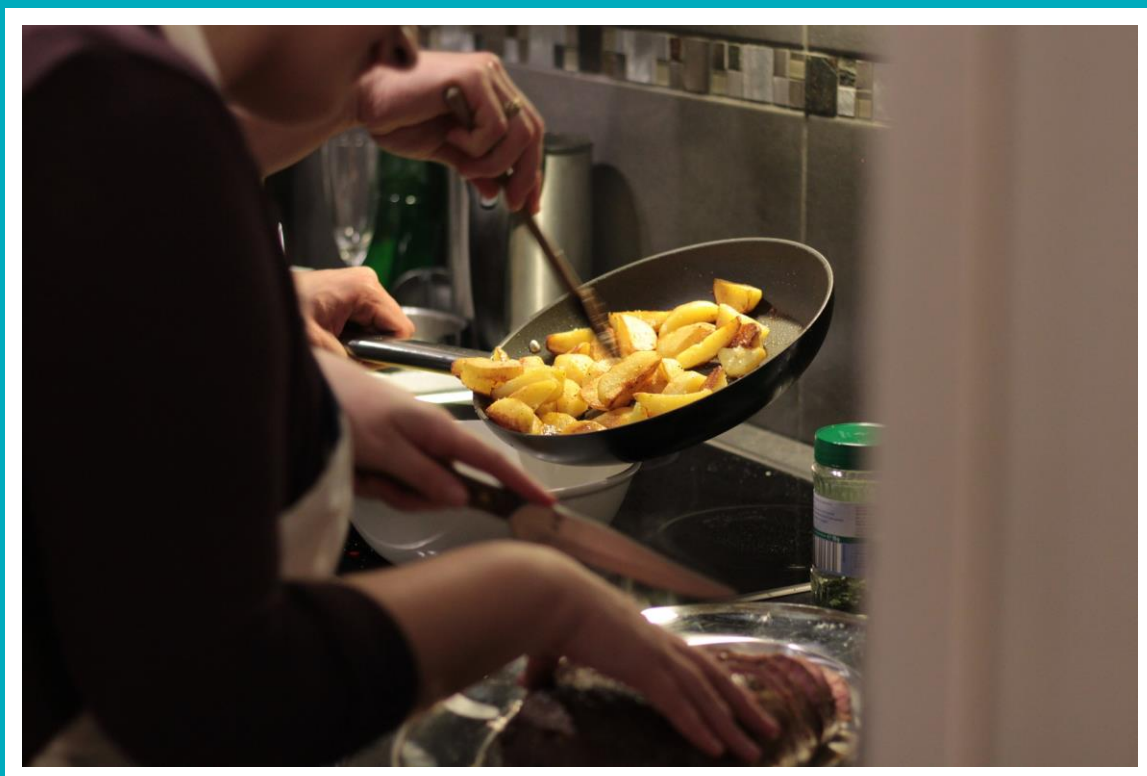

Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymä

KUNTOUTUS- JA ASUMISPALVELUT MIELENTERVEYSPALVELUISSA

15.2.2022

Psykiatriset kuntoutuspalvelut Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymässä

Kuntayhtymän alueen asiakkaiden on mahdollista saada monipuolista kuntoutusta ja tukea eri elämäntilanteissa itsenäisen elämän ja asumisen tueksi. Kuntoutuksen tavoitteena on parantaa asiakkaan arjessa selviytymistä sekä edistää toimintakykyä ja oireidenhallintaa. Palvelut on järjestetty sosiaalihuoltolain mukaisesti siten, että kotiin annettavat palvelut ovat ensisijaisia suhteessa palveluihin, jotka edellyttävät muuttamista ja sisältävät sekä asumisen että palvelut (SHL 21S). Palveluiden myöntämisen perusteena on palvelutarpeen arviointi ja moniammatillisen työryhmän tekemä arvio.

Kotikuntoutus

Kotikuntoutus on suunnitelmallista, tavoitteellista ja yksilöllisesti suunniteltua asiakkaan omassa toimintaympäristössä tapahtuvaa kuntoutusta. Kuntoutuksen tavoitteet kirjataan asiakassuunnitelmaan ja suunnitelman toteutumista arvioidaan säännöllisin väliajoin. Kotikuntoutusta toteutetaan yhteistyössä asiakkaan ja hänen verkostonsa kanssa. Asiakkaalle nimetään omaohjaaja / omaohjaajat, jotka työskentelevät asiakkaan kanssa. Kuntoutuksen aloitusvaiheessa asiakkaille myönnetään määräaikainen kuntouttava arviointijakso. Arviointijakson aikana selvitetään moniammatillisesti asiakkaan toimintakykyä, kuntoutustarvetta ja kotona selviytymistä. Arviointijakson aikana asiakkaan kokonaisvaltaista kuntoutumista tuetaan ja tehdään jatkosuunnitelma tarpeenmukaisista palveluista.

Kotikuntoutus toteutuu asiakkaan omassa toimintaympäristössä ja voi sisältää mm. kotikäyntejä, viikko-ohjelman laatimista, aloitekyvyn tukemista, arjen taitojen opettelua ja harjaannuttamista, tutustumiskäyntejä esim. eri ryhmiin, oppilaitoksiin ja harrastustoimintaan, tukemista virasto- ja kauppa-asioinneissa, avustamista eri hakemusten ja lomakkeiden täyttämiseksi, tukemista taloudellisten asioiden hoitamisessa, avustamista lääkehoidon toteuttamisessa, muistuttelua, ohjausta ja neuvontaa sekä tukipuheluita. Osa käynneistä voidaan soveltuvin osin ja sovitusti toteuttaa etäkäynteinä Videovisit - laitteiden sekä muiden etäyhteyksien avulla.

Kuntoutuksen kesto ja käyntimäärät vaihtelevat asiakkaan tarpeen mukaisesti. Kotikuntoutus on asiakkaalle maksuton palvelu.

Palveluun hakeudutaan täyttämällä omahoitajan tai muun omatyöntekijän kanssa hakemus kuntoutuspalveluihin (liite1). Hakemus toimitetaan kuntoutusyksikkö Kotirapun vastaavalle sairaanhoitajalle, mielenterveyskeskuksen toimintaterapeutille tai sosiaalihoitajalle kuntoutustyöryhmän käsiteltäväksi.

Neuropsykiatrinen valmennus

Neuropsykiatrinen valmennus on kuntoutusmenetelmä, joka tukee erityisesti puutteellisia toiminnanohjauksen taitoja. Näitä voivat olla esimerkiksi aloittamisen vaikeus, tehtävien suunnittelu tai usean työtehtävän yhtäaikainen toteutus.

Valmennuksessa harjoitellaan uusia toimintatapoja, vaihtoehtoja ja ratkaisukeinoja arjen haasteisiin. Neuropsykiatrinen valmennus toteutuu yksilöllisen kuntoutus- ja valmennussuunnitelman mukaisesti. Asiakas ja valmentaja laativat yhdessä tavoitteet ja työskentelymuodot yhteistyöllään. Valmennus on yhteistyötä ja vaatii asiakkaalta motivaatiota ja sitoutumista.

Valmennus on aina määräaikaista kuntoutusta. Valmennuksen toteutustiheys ja -tapa vaihtelevat asiakkaan tarpeen mukaan. Tapaamisen kesto on yleensä 30-90 minuuttia, ja ne toteutuvat 4-8 kertaa kuukaudessa. Tapaaminen voi toteutua lähitapaamisena tai erilaisin etäkontaktin keinoin (puhelu, tekstiviesti, videoyhteys). Valmennusprosessi kestää keskimäärin 3-36 kuukautta. Tapaaminen toteutuu yleensä asiakkaan omassa toimintaympäristössä, kuten kotona, koulussa tai harrastustoiminnassa. Tarpeen vaatiessa se voi toteutua myös mielenterveyskeskuksen tiloissa.

Neuropsykiatrinen valmennus sopii kaiken ikäisille henkilöille, joilla on neurokirjon diagnoosi tai siihen liittyviä piirteitä: ADHD/ADD, autismikirjo/Aspergerin oireyhtymä, Touretten oireyhtymä. Lisäksi sitä voidaan käyttää henkilöiden kuntoutuksessa, joilla on kielellisiä erityisvaikeuksia, oppimisvaikeuksia, aivovamma, mielenterveys- ja päihdeongelmia. Valmennusprosessin toteuttaa ammattilainen, joka on saanut neuropsykiatrisen valmentajan koulutuksen.

Palveluun hakeudutaan täyttämällä omahoitajan tai muun omatyöntekijän kanssa hakemus kuntoutuspalveluihin (liite1). Hakemus toimitetaan kuntoutusyksikkö Kotirapun vastaavalle sairaanhoitajalle, mielenterveyskeskuksen toimintaterapeutille tai sosiaaliohjaajalle kuntoutustyöryhmän käsiteltäväksi. Palvelun myöntämisen perusteena on palvelutarpeen arviointi ja moniammatillisen työryhmän tekemä arvio.

Valmennus on asiakkaalle maksuton palvelu.

Avotyötoiminta

Avotyötoiminta on tavallisilla työpaikoilla toteutettavaa työtoimintaa. Avotyötoiminta ei ole palkkatyötä, vaan sitä järjestetään sosiaalihuoltolain perusteella. Avotyöntekijät työskentelevät erilaisissa avustavissa tehtävissä kuntien palveluyksiköissä sekä yrityksissä esimerkiksi keittiö- ja siivoustoissa sekä kaupan ja kiinteistöhuollon tehtävissä, päiväkodeissa ja vanhustenhuollossa. Avotyön työaikaan vaikuttavat työntekijän voimavarat ja työnantajan tarpeet. Työajasta sopivat työnantaja, avotyönohjaaja ja työntekijä. Avotyön tavoitteena voi olla omien voimavarojen ja jaksamisen vahvistaminen, työelämätaitojen harjaannuttaminen sekä mielekkään tekemisen ja osallistumisen lisääminen arkeen. Sairauslomalla / kuntoutustuella oleville työtoimintaan osallistuvilla voidaan maksaa työosuusrahaa max. 12e / päivä, pysyvällä eläkkeellä oleville tarjotaan lounas työtoimintapäivinä.

Muut kotona asumista tukevat palvelut

Lääkkeiden koneellinen annosjakelu / dosettijako apteekissa

Koneellinen annosjakelu mahdollistaa nykyaikaisen ja turvallisen vaihtoehdon lääkehoidon toteuttamiseen. Annosjakelu sopii asiakkaille, joilla on useita suun kautta otettavia lääkkeitä säännöllisessä käytössä, ja joiden lääkehoito on riittävän vakiintunutta. Lääkäri tekee annosjakeluun siirtymisestä aina yksilöllisen hoitopäätöksen, joka dokumentoidaan asiakkaan hoito- ja palvelusuunnitelmaan. Annosjakelussa mukana olevat lääkkeet sekä mahdolliset muut apteekkituotteet laskutetaan asiakkaalta kerran kuukaudessa.

Mikäli koneellinen annosjakelu ei ole soveltuva tapa, voidaan asiakkaalle myöntää dosettijako apteekista. Lääkkeet jaetaan tuolloin apteekin henkilöstön toimesta dosettiin ja asiakas hakee dosetit sovitusti apteekista.

Annosjakelu / dosettijako toteutetaan myöntämällä asiakkaalle palveluseteli, jolla asiakas voi hankkia palvelun haluamastaan apteekista. Annosjakelu on asiakkaalle maksuton palvelu. Palveluun hakeudutaan ottamalla yhteyttä Kotirapun vastaavaan sairaanhoitajaan tai täyttämällä hakemus kuntoutuspalveluihin (liite1). Hakemus toimitetaan Kotirapun vastaavalle sairaanhoitajalle.

Ateriapalvelut

Ateriapalvelut on tarkoitettu asiakkaalle, joka ei selviydy ruoanlaitosta tilapäisen tai pysyvän toimintakyvyn heikentymisen vuoksi tai hänen ravitsemustilansa on alentunut. Tavoitteena on, että asiakas saa päivittäin yhden monipuolisen, ravitsevan ja lämpimän ruoan. Ateriapalveluasiakkaille tarjotaan ensisijaisesti mahdollisuutta käydä ruokailemassa kunnallisissa ja/tai kunnan osoittamissa yksityisissä ruokapaikoissa. Kotiin kuljetettavaa ateriapalvelua on mahdollisuus saada maanantaista perjantaihin. Kotiin kuljetettavan lounaan hinta on 7,10e.

Asiointi- ja kauppapalvelu

Palvelu on tarkoitettu ensisijaisesti asiakkaalle, jolla ei ole mahdollisuutta käydä itse kaupassa tai hoitaa kauppa-asioita / huolehtia asiointeja eri virastoissa omaisen tai muun läheisen avustamana. Tavoitteena on, että asiakas saa viikoittain tarvitsemansa kauppaostokset kotiin kerran viikossa. Palvelun hinta on 9e / asiointikerta. Asiakaan on myös mahdollista ostaa palvelu itse valitsemaltaan yksityiseltä palveluntuottajalta.

Ateria- sekä asiointi- ja kauppapalveluista saat lisätietoja Kotirapun vastaavalta sairaanhoitajalta.

Siivouspalvelu

Jos asiakkaan toimintakyky on alentunut siten, että tarvitsee säännöllisesti toisen henkilön apua siivouksessa, voi hän halutessaan ostaa siivouspalvelun valitsemaltaan yksityiseltä palveluntuottajalta. Sosiaalihuoltoon oikeutettu henkilö saa siivouspalvelun ilman arvonlisäveroa. Siivouspalvelun hankinnassa avustetaan omaohjaajan / Kotirapun vastaavan sairaanhoitajan toimesta.

Asumispalvelut

Tuettu asuminen

Tuetussa asumisessa mielenterveyskuntoutuja asuu omassa asunnossa, jonne saa tarvitsemansa, henkilökohtaisesti räätälöidyn tuen. Tuettu asuminen on tarkoitettu henkilöille, jotka tarvitsevat asumiseensa päivittäistä, usein toistuvaa tukea ja apua. Tukiasumisessa kuntoutuja tarvitsee tukea ja ohjausta kyetäkseen asumaan itsenäisesti omassa asunnossa ja tuen tarve vaihtelee päivittäin sisältäen hoivaa ja huolenpitoa tai avustamista päivittäisissä toimissa (siivous, henkilökohtaisen hygienian hoito, asiointiapu, avustaminen ruokailuissa / ruuan valmistamisessa, lääkehoito ym.). Tuettu asuminen toteutuu usein palveluasunnosta itsenäisempään asumiseen siirryttäessä.

Tukiasunnossa asumiseen liittyy intensiivinen kuntoutus, jonka tavoitteena on auttaa kuntoutujaa toimimaan mahdollisimman itsenäisesti sekä luoda yhteys asuinalueen paikallisiin palveluihin. Tukiasuminen käsittää säännöllistä, asiakassuunnitelmaan perustuvaa kuntoutusta, jota toteutetaan mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä kuntoutujan omaisten ja läheisten kanssa. Kuntoutujaa tuetaan harjoittelemaan päivittäisiä toimintoja, käyttämään kodin ulkopuolisia palveluja sekä löytämään mahdollisuuksia virikkeelliseen vapaa-ajan toimintaan. Häntä ohjataan mahdollisuuksien mukaan siirtymään työelämään tai opiskelemaan. Osa tuesta voi toteutua etäyhteyksien kautta.

Palvelun myöntämisen perusteena on palvelutarpeen arviointi ja moniammatillisen työryhmän tekemä arvio. Palveluihin hakeudutaan täyttämällä hakemus asumispalveluihin (liite2). Hakemus toimitetaan mielenterveyspalveluiden sosiaaliohjaajalle, joka aloittaa asian valmistelun yhteistyössä asiakkaan omaisten sekä omatyöntekijöiden kanssa. Tuettu asuminen voidaan järjestää kuntayhtymän toimintana tai asumiseen voidaan myöntää palveluseteli, jolloin asiakas voi valita palveluntuottajan itse.

Palveluasuminen

Palveluasumisella tarkoitetaan palveluasunnossa järjestettävää asumista ja palveluja. Palveluasuminen ja tehostettu palveluasuminen ovat tarkoitettu pitempiaikaista asumista varten, joiden tavoitteena on ylläpitää ja edistää mielenterveyskuntoutujan toimintakykyä ja auttaa elämänhallinnassa.

Palveluasumisessa kuntoutuja tarvitsee intensiivistä ja pitkäjänteistä kuntoutusta sekä omatoimisuuden ja asumisen tiivistä harjoittelua. Palveluasuminen on yhteisöllistä asumista asumisyksikössä tai itsenäisessä asunnossa. Henkilöstöä on paikalla päivisin. Palveluasumisessa toiminnan painopisteenä on monipuolinen kuntoutus ja asiakkaan toimintakyvyn ja sosiaalisten suhteiden vahvistaminen. Häntä ohjataan harjoittelemaan sairauden kanssa selviytymistä ja hankkimaan tarvittavia toimintavalmiuksia. Harjoittelu kohdistuu itsenäistä asumista tukeviin taitoihin, kuten ruoanlaittoon, siivoukseen, pyykinpesuun, hygienian hoitoon, asiointeihin. Lisäksi kuntoutujaa ohjataan tekemään itsenäisesti päätöksiä, hoitamaan raha-asioitaan ja muita asioitaan sekä muutoinkin asioimaan asumispalveluyksikön ulkopuolella.

Palvelun myöntämisen perusteena on palvelutarpeen arviointi ja moniammatillisen työryhmän tekemä arvio. Palveluasumiseen myönnetään palveluseteli, jolloin asiakas saa valita palveluntuottajan itse. Palveluihin hakeudutaan täyttämällä hakemus asumispalveluihin (liite2). Hakemus toimitetaan mielenterveyspalveluiden sosiaaliohjaajalle, joka aloittaa asian valmistelun yhteistyössä asiakkaan omaisten sekä omatyöntekijöiden kanssa.

Tehostettu palveluasuminen

Tehostetussa palveluasumisessa asiakkaalla on selkeää tuen tarvetta myös öiseen aikaan. Palvelun myöntämisen perusteena on palvelutarpeen arviointi ja moniammatillisen työryhmän tekemä arvio. Tehostetun palveluasumisen yksiköissä edellä kuvatut palvelut ja henkilökunnan tuki ovat ympärivuorokautisia.

Palveluihin hakeudutaan täyttämällä hakemus asumispalveluihin (liite2). Hakemus toimitetaan mielenterveyspalveluiden sosiaalihojajalle, joka aloittaa asian valmistelun yhteistyössä asiakkaan omaisten sekä omatyöntekijöiden kanssa. Tehostettuun palveluasumiseen voidaan myöntää palveluseteli, jolloin asiakas saa valita palveluntuottajan itse. Asiaksmaksu määräytyy ohessa olevan taulukon mukaisesti.

Asiakasmaksut

Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymä perii asiakasmaksuja, jotka perustuvat sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annettuun lakiin ja asetuksiin:

- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/92)
- Asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (912/92)

Tuki- ja palveluasumisen maksu määräytyy oheisen taulukon mukaan.

Hlöä	Tuloraja €	1-5 h/kk	6-11 h/kk	12-20h/kk	21- h/kk
		%	%	%	
1 henkilö	598	15	20	25	30
2	1103	12	16	18	20
3	1731	9	12	14	16
4	2140	7	9	11	13

Tehostetun palveluasumisen maksu määräytyy seuraavan taulukon mukaan:

Hlöä	Tuloraja €	%
1	598	40
2	1103	27

Poissaolojen vaikutus maksuihin

Asiakasmaksussa huomioidaan yli 5 vuorokauden poissaolot. Mikäli asiakas joutuu sairaalahoitoon, palvelumaksuja ei peritä sairaalahoidon ajalta.

Palvelusetelin arvon laskeminen

Asiakkaalle voidaan myöntää palveluseteli tehostettuun- tai tavalliseen palveluasumiseen. Palvelusetelin myöntäminen perustuu palvelutarpeen arviointiin ja moniammatillisen tiimin tekemään arvioon. Mielenterveys- ja päihdepalveluasumisessa palvelusetelin arvo määritellään asiakkaan yksilöllisen palvelutarpeen perusteella. Asiakkaalle myönnettävän palvelusetelin arvo saadaan vähentämällä täysimääräisestä arvosta asiakkaan omavastuu.

Maksun suuruuteen vaikuttaa annetun hoidon ja hoivan tuntimäärä sekä bruttotulot. Tuloina otetaan huomioon mm. eläkkeet, korkotulot, osuuspääomien korot, vuokratulot, maatalouden ja metsätulot. Palveluntuottaja laskuttaa asiakkaalta palvelusetelin omavastuun lisäksi sekä vuokran, ateriat ja mahdolliset asiakkaan valitsemat lisäpalvelut.

YHTEYSTIEDOT

Palveluihin hakeutuminen ja lisätiedot

Vastaava sairaanhoitaja

Maarit Kestilä

Rantakatu 8 D, 2. kerros

92100 Raahe

P. 040-135 8185

Sosiaaliohjaaja

Tanja Kippola

Rantakatu 8 D, 3. kerros

92100 Raahe

P. 040-135 7851

Palveluista vastaavat viranhaltijat

Tulosyksikköjohtaja

Jyrki Seppä

Rantakatu 8 D, 3. kerros

92100 Raahe

P. 044-439 4766

Tulosaluejohtaja

Elisa Roimaa

PL 25

92101 Raahe

P. 040-135 7911

HAKEMUS MIELENTERVEYS- JA PÄIHDEPALVELUIDEN ASUMISPALVELUIHIN

TUETTU ASUMINEN   PALVELUASUMINEN   TEHOSTETTU PALVELUASUMINEN

Toive palveluntarjoajasta _____

NIMI	
OSOITE	SYNTYMÄAIKA
	PUHELINNUMERO
LÄHIOIMAISEN YHTEYSTIEDOT	MAHDOLLISEN EDUNVALVOJAN / MUUN HOITOTAHON YHTEYSTIEDOT

KUVAUS NYKYISESTÄ ASUMISMUODOSTA:

_____
_____

KUVAUS ASUMISEN JA TERVEYDEN HAASTEISTA:

_____
_____
_____

TAVOITTEET ASUMISPALVELULLE:

_____
_____
_____

SUOSTUMUS

Hakemustani käsittelevät työntekijät voivat hankkia tietojärjestelmistä (Effic, Pro consona) tai muilta viranomaisilta minua koskevia tietoja, jotka hakemukseni käsittelyssä ovat välttämättömiä.

_____ Aika ja paikka

_____ Allekirjoitus